ní čtenáři se zájmem o tuto problematiku.

Na úplný závěr jsme si nechali citát z jednoho z opoňenských posudků na učebnici Mikroekonomie, který Jolana Volejňková končí slovy: „...ekonomický život žije každý

z nás...“ Dodejme jen: „...vždy a všude,“ a tak je lépe být připraven a vědět si rady. Proto je přínosné studovat ekonomii, a to zvláště z učebnic, které jsou, jako v tomto případě, ke čtenáři velmi laskavé. ■

KOMPLEXNÍ TEORETICKÝ A PRAKTICKÝ POHLED NA MEZINÁRODNÍ PODNIKÁNÍ

Ludmila Štěrbová, Hana Machková, VŠE v Praze

Baláž, P. a kol. Medzinárodné podnikanie

Bratislava : Sprint dva, 2010. 546 stran. ISBN 978-80-89393-18-3.

V polovině roku 2010 vyšla ve slovenském nakladatelství Sprint kniha Medzinárodné podnikanie s podtitulkem Na vlne globalizujúcej sa svetovej ekonomiky. Páté přepracované a doplněné vydání knihy, která pojednává o všech zásadních oblastech mezinárodního podnikání, a to jak z hlediska teoretického, tak praktického, je zaměřeno na významnou oblast ekonomické vědy. Novým přínosem je zejména objasnění vývojových trendů v období globalizace a jejich dopadů na oblast mezinárodního podnikání, včetně dopadů hospodářské krize na jednotlivé zboží a teritoriální segmenty světové ekonomiky.

Jedná se o komplexní odborné dílo erudovaných autorů, kteří svůj text doprovázejí celou řadou aktuálních příkladů, velmi dobře ilustrujících zkoumanou problematiku. Škála ekonomických problémů a jevů na světové, stále hlouběji se globalizující scéně je značně široká, jak je konstatováno již v samotném úvodu knihy. Ve třetím tisíciletí dochází k radikálním a hlubokým změnám světového hospodářství, ať už jde o novou teritoriální alokaci produkce zboží a služeb, o dynamický růst celkového odbytu a spotřeby, o změnu

v postavení jednotlivých subjektů na trzích, o nástup rychle se industrializujících zemí, o přesun investic formou fúzí, akvizic a koncentrace kapitálu, o rozvoj regionalismu, o zásahy do technicko-užitné a cenové struktury výroby, o revoluci ve vědě, o technicko-technologický vývoj, a s tím související sociálně-společenské a politické změny. Zmíněné, ale i další jevy se komerčně uplatňují s velkou rozmanitostí a zároveň zásadním způsobem ovlivňují mezinárodní společensko-politické dění, vývoj v oblasti ekonomické a finanční, přerozdělení ekonomické moci i světového bohatství a chudoby, což ve zpětné vazbě predikuje celkovou úspěšnost firem, zemí a regionů v zosílené světové konkurenci. Rozsah zapojení do mezinárodních struktur je důležitý především pro menší země, jimž vysoká míra specializace umožňuje úspěšně kompenzovat jejich nižší hospodářskou sílu a event. slabší vybavenost výrobními faktory. Z hlediska uvedených vzájemně se ovlivňujících faktorů je páté, zásadně přepracované, modernizované a obsahově doplněné vydání knihy Medzinárodné podnikanie velmi důležitým počinem, který v sobě zahrnuje jak

vyšší míru dosaženého poznání, tak i zásadní změny, ke kterým v mezinárodním podnikání došlo v uplynulých deseti letech.

První kapitola knihy nazvaná Svetové hospodárstvo a medzinároný obchod (Baláž, P.) se věnuje světovému hospodářství, interdependenci a globalizaci. Autor poskytuje ucelený teoretický i praktický pohled na globalizační tendence a zabývá se jejich příčinami a následky, především vlivem na mezinárodní podnikání a vývoj jednotlivých ekonomik. Kromě toho, autor konfrontuje názory řady teoretiků a jejich chápání světového ekonomického vývoje v jeho různých formách a časových periodách. Definice globalizace a dalších pojmů jsou doplněné příklady z praxe tak, aby bylo ekonomické dění v globalizujícím se světě jednoznačně pochopeno.

Druhá kapitola Teórie medzinárodného obchodu (Verček, P.) podává přehled základních teorií a vysvětluje jejich význam pro praxi. Podstata teorií mezinárodního obchodu je vysvětlena srozumitelným způsobem. Vzhledem k tomu, že je čtenáři zároveň poskytnuta informace o nejnovějších aplikovaných teoriích a přístupech ve vědeckých analýzách, je zařazení této kapitoly do knihy užitečné a smysluplné.

Třetí kapitola Regionálna ekonomická integrácia a jej úloha vo svetovej ekonomike (Cihelková, E.) přínosným způsobem mapuje regionální ekonomickou integraci z pohledu světové ekonomiky, její formy a příčiny. Kromě vysvětlení podstaty regionalismu, jeho vývojových etap včetně nového regionalismu i jeho přínosů a rizik, přináší také přehled hlavních regionálních seskupení podle jednotlivých kontinentů a zabývá se vztahem regionalismu a multilateralismu. Specifické místo je v této kapitole věnováno Evropské unii a systému jejích obchodních smluv se třetími zeměmi.

Čtvrtá kapitola Teória a prax priamych zahraničných investícií (Ferenčíková, S.) se věnuje jak teorii, tak i praxi této význam-

né součásti mezinárodního podnikání. Seznamuje čtenáře s vymezením přímých zahraničních investic, s teoretickými přístupy známých ekonomů k této oblasti a s podstatou relevantních ekonomických teorií. Tato kapitola by však zasluhovala ještě širší doplnění konkrétními příklady z mezinárodních firem, což by napomohlo čtenáři k hlubšímu porozumění problematiky.

Zařazení páté kapitoly Medzinárodný manažment ľudských zdrojov (Ferenčíková, S.) je účelným a užitečným rozhodnutím, neboť lidské zdroje a jejich efektivní využití je jedním z předpokladů úspěšného mezinárodního podnikání, udržení pozice firmy na trhu a zvýšení její konkurenceschopnosti. Kapitola podává přehled o základních krocích a principech při řízení lidských zdrojů, při náboru a výběru zaměstnanců, a to zejména v mezinárodním kontextu a v zahraničních firmách působících ve slovenské ekonomice.

Šestá kapitola Medzinárodný obchod a jeho význam vo svetovej ekonomike (Baláž, P.) představuje mezinárodní obchod a jeho postavení a význam ve světové ekonomice, a to v širších teoretických a praktických souvislostech. Pro analýzu této klíčové oblasti mezinárodního podnikání byla zvolena historická geneze a identifikace vývojových etap se společnými charakteristikami, což čtenáři umožňuje lépe se orientovat ve změnách teritoriální i komoditní struktury mezinárodního obchodu se zbožím a službami. Pochopení nových jevů v mezinárodním obchodě poté dále zjednodušuje vhodně do kapitoly začleněná databázová a faktografická analýza.

Sedmá kapitola Zahraničnoobchodná politika (Baláž, P.) soustřeďuje pozornost čtenáře na obchodní politiku státu, směry a nástroje této politiky. Využívá přitom klasické rozdělení na nástroje autonomní a smluvní, což však již v současné praxi obchodních politik jednotlivých států není obvykle takto reflektováno. Nicméně, kapitola vysvětluje mnohostranný rámec smluv, které jsou základem pro obchodní politiku státu, a zároveň

vliv rozvoje techniky a informačních technologií na tvorbu obchodní politiky. Proto ani použité rozdělení neubírá na srozumitelnosti a není překážkou pro pochopení systému obchodní politiky.

Osmá kapitola Špecifické postavenie rozvojových krajín v medzinárodnom obchode (Gavalová, V.) je věnována velmi významnému aspektu mezinárodního podnikání, a to úloze a perspektivám rozvojových zemí v jejich zapojení do světových obchodních, finančních a investičních toků. Kapitola přináší základní charakteristiku a diferenciaci rozvojových zemí, specifika jejich obchodních politik a přehled vztahů s rozvinutými ekonomikami. Významný prostor je věnován rychle se rozvíjejícím ekonomikám, které na jednu stranu konkurují průmyslově vyspělým zemím, na druhou stranu se v nich však tvoří rozsáhlé místo pro mezinárodní podnikání a pro uplatnění firem z vyspělých ekonomik. V kapitole je věnována pozornost také nejméně rozvinutým zemím, a to z hlediska problémů, kterým čelí, a z hlediska jejich dalšího perspektivního vývoje.

Devátá kapitola Postavenie Slovenska v medzinárodnom obchode (Baláž, P.) je věnována pozici Slovenské republiky v mezinárodních obchodních tocích. Představuje velmi rozsáhlý a precizní souhrn informací a faktografických nástrojů, ústících v analýzu zahraničního obchodu Slovenska, včetně nejnovějších údajů z období světové finanční a ekonomické krize. Téma je doplněno o systém proexportní podpory na Slovensku s reflektováním aktuálních změn v institucionálním rámci této podpory.

Desátá kapitola Druhy obchodních operací (Kašťáková, E.) vysvětluje jednotlivé obchodní operace, které mohou být použity v mezinárodním podnikání. Jedná se o klíčový obsáhlý přehled obchodních metod a nástrojů, jejichž správná volba a využití může významně přispět k efektivnosti konkrétní obchodní operace. Kapitola je doplněna o další druhy obchodování, jako je obcho-

dování na burze, na aukcích, elektronické obchodování nebo obchod v rámci veřejných zakázek.

Jedenáctá kapitola Zmluvné zabezpečenie vývozej a dovozej operácie (Svobodová, V.) se věnuje právním aspektům mezinárodních obchodních operací, zásadám smluvního vztahu, náležitostem kupní smlouvy, tvorbě ceny, doložkám Incoterms apod. Obsahuje vysvětlení technik a příkladů z praxe, které jsou pro pochopení problematiky velmi užitečné. Kapitola vhodně navazuje na předchozí desátou část a je jejím nezbytným doplněním.

Dvanáctá kapitola Medzinárodný marketing (Škorvagová, S.) je zaměřena na vysvětlení odlišností mezi tuzemským a mezinárodním marketingem, vymezení forem vstupů na mezinárodní trhy, zabývá se jednotlivými faktory, které ovlivňují mezinárodní podnikatelské prostředí a vysvětluje specifika mezinárodního marketingového mixu (mezinárodní výrobní, cenové, distribuční a komunikační politiky). Důležité jsou velmi zajímavé příklady, kterými je kapitola doplněna.

Trináctá kapitola Medzinárodné financie a menové vzťahy (Poliačik, I.) se věnuje měnovým systémům, zejména mezinárodnímu měnovému systému z hlediska jeho vývoje a historických souvislostí, dále evropskému měnovému systému a místu Slovenska v Evropské měnové unii. Autor zde také analyzuje přínosy a negativa z tohoto členství vyplývající.

Čtrnáctá kapitola Platobná bilancia a obchodovanie na menových trhoch (Poliačik, I.) vysvětluje platební bilanci a transakce na jejich účtech v návaznostech na obchod a pohyb investic (zejména přímých zahraničních investic). Další část kapitoly je věnována podstatě měnových kurzů, paritních podmínek, mechanismu tvorby směnných kurzů a především obchodování na měnových trzích jako součásti mezinárodního podnikání. Pro čtenáře se tak rozšiřuje pohled na mezinárodní podnikání, které

nemusí spočívat jen ve výrobě a obchodu se zbožím a službami.

Patnáctá, poslední kapitola Mezinárodní kapitál v období krízy a platobný styk (Pavelka, L.) volně navazuje na předchozí část a zabývá se některými specifiky této oblasti. Pozornost je věnována tzv. financí- alizaci jako růstu podílu finančních produk- tů v národních ekonomikách a reakci trhů na tento jev, dále spekulativním finančním obchodům, mezinárodnímu platebnímu styku z hlediska jeho klasifikace a realizace. Téma je doplněno vysvětlením rizik v mezinárod- ním obchodě, významu úvěrového pojištění, bankovních informací, šeků a směnek, doku- mentárního inkasa, dokumentárního akreditu- vu a bankovních záruk.

Celkově je kniha Mezinárodné podni- kanie významným zdrojem informací, který může využít nejen slovenská, ale také česká odborná veřejnost. Vzhledem ke své kom- plexnosti a šířce záběru přináší kniha čtená- řům kvalitativně jiné a širší poznatky a sou-

vislosti, než kterým je věnována literatura s tematicky užším zaměřením, např. pouze na mezinárodní obchod nebo mezinárodní investice. Některé kapitoly by tematicky stači- ly i na několik samostatných publikací, ovšem v takovém případě by nebylo dosaženo popsá- ného souhrnného efektu knihy. Čtenář, který je inspirován knihou Mezinárodné podnikanie a má zájem prostudovat některé z otevřených témat hlouběji, si jistě podrobné informace v odborné literatuře, zaměřené na jednotlivé součásti mezinárodního podnikání, dohledá.

Knihy je rozhodně cenným příspěvkem k vysokoškolské studijní literatuře ekono- mických a manažerských oborů, a s ohledem na svou instruktivnost přispěje i k objasnění jevů a vývoje mezinárodního podnikání pro odborníky z ostatních disciplín. Vzhledem k aktuálním příkladům a krátkým případo- vým studiím, které jsou uváděny v širších souvislostech, je kniha také bezesporu šířeji využitelná v praxi, manažery a podnikateli na všech úrovních. ■

POZORUHODNÁ KNIHA O OSOBNÍCH FINANCÍCH

M. Loužek, Filosofická fakulta UK a VŠE v Praze

Smrčka, L. Rodinné finance. Ekonomická krize a krach optimismu

Praha : C. H. Beck, 2010. 560 s. ISBN 978-80-7400-199-4.

Knihu Luboše Smrčky „Rodinné finance. Ekonomická krize a krach optimismu“ by měl vzít do ruky každý, komu nejsou lhos- tejně peníze, které vydělává či spravuje. Odborný asistent katedry podnikové ekono- miky VŠE Luboš Smrčka prokazuje nebý- valou erudici a přináší do oblasti rodinných financí řadu cenných postřehů. Ekonomická

veřejnost by měla knize věnovat zvýšenou pozornost.

Knihy se skládá z osmi kapitol. První část rozebírá, kde se bere bohatství. Druhá část upozorňuje na limity lidského chování. Třetí část diskutuje fenomén naší doby – rizi- ka. Čtvrtá část analyzuje trhy a daně. Pátá část vysvětluje investice a spoření. Šestá část